

„A Balkány nagy hegyeit harmadnapig hágván, az Isten szerencsésen ide hozza vissza minket az előbbeni régi és szomorú lakóhelyünkre tegnapi napon. Micsodás a világ, és micsoda gorombaság azon kapni, de mégis kapnak. Mi haszna már a vezéremek abban, hogy olyan nagy dolgokat cselekedett, ha kitétték. Mikor történt a’ meg, hogy a török megverte volna a németet? De ő azt a csudát végbenvitte (tudom, hogy nem magától), Bellegrádot visszavette, és a töröknek a német ellen való dicsőséges hadakozását jó békességgel megkoronázta.” (Mikes Kelemen)

Hús ével ezelőtt történt. Hónapokba telt, mire megszoktam az övezet háborúba zárt dobozát, nem arra gyűjtöttem az erőmet, hogy szabaduljak belőle, hanem hogy a rovarszemléletet fokozatosan váltsa fel az alkalmazkodó és körültekintő gondolkodás: miért repült az égbe a templom, miért ennyire elővigyázatlanok a helybeliek, miért csak a vérző seb számít sérülésnek, miért éppen azon a napon történt. Logisztikusnak küldtek, de a katonai rangomat inkább analitikusként értelmezték.

Ritkán szólal meg, mondták a társai olyan természetességgel, mintha egy tölgyfának az lenne a legjellemzőbb tulajdonsága, hogy nem makkot terem – hanem valami mást.

Tudnak egyáltalán kommunikálni velem?

Erre azt válaszolták, hogy mindent megért, a mindennapi cselekedeteiből látszik, zavarát azonban alig tudta leplezni, olyan tekintettel és arckifejezéssel járt-kelt a két testes platán között, mint aki rossz helyre tévedt. Nyúlott zöld pulóvere alól kiütköztek a csontjai; egyetlen szó illet rá igazán, amit maga mondott ki legtöbbször: azelőtt. Szórakozottan fürkészett, mutatóujja csikot húzott a levegőben, aztán hirtelen visszakapta a kezét, ökle belenyomódott a gyomrába; fokozatosan visszakerekedett önmagába, mint az embrió.

Azon a napon egy elhagyott, baljós, kicsiny tér nyílt meg előttem, itt gondoltam végig először, mi lenne a dolgom, végképp nem az, amiért küldtek; leültem a tér közepén álló egykori medence lépcsőjére, fejemet a kőpárkánynak támasztottam; csönd volt, fű nőtt a kövezet résein, hulladékok mindenfelé; a viharvert, rendetlenül magasló házak közt palota formájú volt az egyik, csúcsíves ablakai, kis oroszlános erkélyei mögött füstszagú emlékek lakoztak; egy másiknak a földszintjén patika volt, a meleg szélrohamok olykor karbolszagot hoztak.

Tudom, hogy el akar mondani nekem valamit, de ahhoz mindkettőnknek erőfeszítéseket kell tennünk.

Nem ő az egyetlen, aki segítségre szorul, vetette a szememre a hadnagy.

Minden hasonlított valamire, csak éppen önmagával nem volt azonos. A hadnagy azt mondta, hogy az övezet nem zöld, csak egy kifordított, terepszínű kabát, ellentéte mindannak, ami azelőtt történt, nem is új viselet, egyszerűen belülről került a moslák. Itt nem törhették rá az ajtót senkire a szabadcsapatok, a legtöbb bejáratról hiányzott a zár; akadtak üres szobák is: az a hiedelem járta, hogy mielőtt elmentek, beletemették magukat tárgyaikba a lakók. Azután mintha megfélemeztek volna erről, mert élénkebb tapétaszínű elváltozások fogták keretbe a bútorok pókhálós hiányát: kellett a fűtőanyag, és eltűzelték őket a télen a hajdani tulajdonosok szellemével együtt. Magyarázatokot követelt volna a folyamatosság mozaikjainak összerakása, miközben az épségben maradt házak üres szobáit jártam, mintha eredeti barlangrajzokat keresnék, helyi tájszólást beszélő ősembereket, hogy bizonyíthassák, ki járt itt előbb, de a River of No Return maradt, az ismeretlen ösvény. Biztos, ami biztos, gondoltam magamban, a kórház mögötti épület legvédelembe helyiségébe költöztem. Sporttáskányi holmim kényelmesen elfért az egykori gyerekszobában. Az elefántminták körbefogták ormányukkal az álmaimat. Olyanok voltak, mint a Good Morning, Babyloniában. A szekrényben találtam azt a kockás füzetet, amelybe a feljegyzéseimet vezetni kezdtem. Belefirkáltam önmagamot meg az övezetétet. Nyitva hagytam az asztalon, mint egy szellőzőablakot, úgysem tudta elolvasni a kézírásomat senki, még ha meg is értették volna. Ritkán találkoztam bárkivel is a labirintusnyi épületben.

A fenevad lesöpörte a tető feléről a cserepet, betörte az üvegeket, de aztán elment, és a hiányokat pótolni lehetett más romokból.

Előbújtak rejtékelyükről a kisebb állatok, a rágcsálók, hamar új fészket csináltak, tavasz lett: dallamok kószáltak el a zsebrádiókból, míg éltette őket az elem.

Végre egy öregember, aki nem hallgat múnépdalokat, tanulni kellene tőle a derűlátást, mondtam a hadnagynak, de elengedte a füle mellett a dicséretet. Az öregember sokkal izgalmasabbnak találta az előző háborút, végigizgulta a hegyen, a farkasok között, annak tétje volt, mert azelőtt voltak erre farkasok, mint a mesében. Sajnálta a fiát, a két lányát, az unokákat, mindahányan külföldön várták a fejleményeket. Szorgalmasan gondozta a kertet, ha másért nem, a saját gyönyörűségemre, említette újdonsült szomszédainak egyik délután a hátsó udvarban. Az sem zavarta, hogy az egyik fiatalember a túloldalról érkezett. A hadnagyot annál inkább.

Egyszer napokig esett az eső, jön az egyik fiú, hozza nekem az utolsó pár száraz zokniját, bedugja a zsebembe, ez csak apróság, de mind ilyenfajta gyerek volt, nemhogy meghaltak: föláldozták magukat egymásért. Szó szerint, ahogy mondom, ha csak egy kicsivel önzőbbek, ma itt lennének, és ahogy a szemem láttára pusztult el egyik a másik után, az jutott eszembe, pusztul itt minden és mindenki, de valami új dolog születik, valami felelősségérzet, ezt kell megmutatni, ezt kell az emberek elé állítani, emlékeztetőnek, hogy mindenki észrevegye, és ahhoz mérje magát, aztán idejöttem, és senki se hitt nekem, annyiba se vették, mint egy autóbusz-balesetet, pedig végig csak arról a napról beszéltem.

Az öregember kinyitotta az üveg helyett nejlonszálakkal berajzszögezett ablakot, és kikönyökölt rajta. Megkérdezte, hogy miért éppen erre a virágra esett a választásom.

Mert olyan vastag, levecses, mintha igazi vér csordogálna az ereiben: olyan emberszerű.

Kár leszednie, mert a vázában vérszegény lesz, hamar elveszti a színét, vérszegény lesz, lehull, aztán söpörgetheti a szirmokat. Zavartan forgattam a kezemben a paeonia officinalist, nem akartam magyarázkodni, hogy festék hiányában mire próbálom felhasználni, különben sem biztos, hogy sikerül belőle vértintát nyernem. Mégiscsak idegen vagyok, egy betolakodó a sok közül, még ha nem is emleget együtt a jöttmentekkel. Minden gyanús, aminek a nemzetközi a jelzője. A bizalmatlanság feszültségét éreztem a hátam közepén, amikor kérdés nélkül belegázoltam a virágoskertjébe, bármennyire is vigyáztam a lépteimre az ágyások között, azért a legjóindulatúbb nézőpont szerint is csak szarvasbogár lehettem a kertjében. Az öregember mégsem a kitiltást választotta, ellenkezőleg, meglepődve szemlélte a virágok közt bóklászót, onnan az ablakból mondta, hogy a bazsarózsa egyúttal ennek a népnak a szimbóluma, ültetés után csak négy év múlva nyílik ki. Hosszú idő – gondoltam magamban –, szimbolikus sors még a vadon növény, nemesítetlen fajtáknak is, melyekből az ősi tartozás, a valahova letelepedés jelképei nyiladoztak. Vajon megél ennyit az övezet, vagy lesznek saját emlékei, és akár az érintetlenséget is jelentheti egy másfajta folklórkódolás szerint ez a vérvirág? Fontos, hogy későbbi fejlődéséhez elegendő helye legyen, mert hosszú évekig ott marad, gyökerei megerősödnek a felszín alatt, és a rágcsálók messze elkerülik. Nem szabad megbolygatni és áttelepíteni, csak a tápanyag pótlásáról kell gondoskodni. És ha megszűnnek a fehérek konvojai? Ha magára marad összezárva a rágcsálók egymásra települt nemzedéke? Közben az öregember ilyeneket mondott: Látja, a levele többszörösen osztott, a virág a leveles szár végén fejlődik, termése tüző. A kert napfényes részére ültettem, mert árnyékban nem virágozna. Ha viszont az illatos növényeket szereti, azt ajánlom, abból a vadszegfűből szedjen!

Szabadkoztam, hogy éppen ezt akartam csak. Közben zsörtölődtem, hogy legalább egy tubus tempera maradt volna valahol a gyerekszobában, vagy felvizezhető filctoll, hogy kiszerelem a belét, de egy kis falfesték is megmenthetett volna a hentesmunkától: olyan masszát gyúrtam az ujjaim közt, mint amilyen a darált hús. Szirmok pettyezték a padlót, erőlködtem, hogy még több szafot nyerjek. Tenyerem ragacsos lett, megalvadt rajta a vörös lé, mint aki nem is az emberek lelkében vájál, hanem a belső szerveik között.

Az ütközet napján három zászlóaljparancsnokot veszítettünk, az egyik közülük elesett a könyvtár épületéért folytatott ütközet első húsz percében, kettő pedig később sebesült meg. Mintha mesterlövészt láttam volna a csúcsíves ablakok mögött. Valami hősrűség volt, eső vagy köd vagy pernye egész idő alatt. Az utak bizonyos szakaszokon tizennégy sorosan el voltak aknásítva, úgyhogy ha a járművek a sáros útról egy kicsit mélyebbre csúsztak le, egymás után repültek a levegőbe a bennük ülő emberekkel együtt. Emellett az utak állandó aknatűz alatt álltak, sőt ezenfelül gépfegyverekkel és géppisztolyokkal lötték állandóan, mindezt jól és gondosan előkészített terv szerint, úgyhogy lehetetlen volt védeni az épületet. Ezenkívül voltak még nehézütegek, köztük legalább egy síneken mozgó messze hordó ágyú is. Azután csak egyszer tértem vissza, leültem a tér közepén, fejemet a kőpárkánynak támasztottam, és figyeltem a macskát, ahogyan egy úszkós kar felé közelít.

Éppen ilyen lehetett. Így hangzott a tizenegyedik parancsolatom: ne tégy kicsinyes és hiábavaló dolgokat. Olyanok lettek a maszatok, mint amikor aknatűzben káprázik az ember szeme. Miután egy sima lapú füzetből kettésével kitéptem a lapokat. Miután megpróbáltam pusztá kézzel festéket fakasztani a maroknyi szíromból, de Mózesnek könnyebben ment a kőből. Miután megtaláltam a garázsban a kalapácsot, egy csapásra kiderült, hogy egy pillanat alatt szétröccsen az egész, kimoshatatlan jelképeket hagyva a fehér ingemen. Egy idegennek nem szabad ölnie. Miután beitta a papír az alakatlan viráglépacákat, semmi szimmetrikusságot sem fedeztem fel bennük, ami nagyon elkedvetlenített: egyre bizonyosabb lettem benne, hogy az emberek ilyen ábrák alapján csakis sötét lyukakra emlékezhetnek, örökre elfelejtve összes emléküket a hajdani kertekről. De miután rájöttem, hogy egy történelmi ültetést kell végiggördítenem erősen az összehajtott lapok közé rakott szirmokon, máris sorozatban készültek az enigmatikus ábrák. Miután beindult a rendhagyó lélektani nyomdagépezet, már nem is akartam, hogy teljesen szabályosak és megszokottak legyenek a tankönyvszerű Rorschach-tesztek, hagytam inkább, hogy szétfusson a lilászvörös lé, induljon szabad folyása szerint, majd úgyis behatárolja perforált széleit a képzelet: gyógyuló vagy fekélyesedő határokat rögzít; legyenek félszigetek és mély tócsák, legyenek egyszerűek és cizelláltak, megítélt és elherdált területek, csak beszélni lehessen valamiről. Végigraktam a rajzlapokat száradni a padlón, hagytam a foltokba ragadt szirmokat, néhol hangsúlyt adtak egy-egy elcsempült, csatát veszített formának. Miért cáfolnák paeoniaságukat? A vérbő nemzetvirág átminősült irodaszagú latin nevével tudományos foltnyelvésztetté, amely a múltban vájálva jövőt mondhat a szakember kezében, de én nem jóslni fogok, csak előszedem a józan eszemet. Alezredesként felismertem a szükségességét, és önként vállaltam a lélekbúvárságot. Az ábrahalmazok csak kellékek lettek, belső sebekhez kelletek kötszerek, agybirizgáló játéknak, alámerülő bűvárszemüvegnek, feltárni a kimondatlan összefüggéseket; elindítani a titokhajókát a vízen, ha lehorgonyoztak egyáltalán, vagy megállítani őket, ha rossz irányba sodródnak. Jól tudtam, hogy légnemű balkáni gerlemunka vár rám, mégis bíztam ebben az őselemben: a szükség kreativitásra és új viselkedési minták elfogadására szoktatott. Ahogy száradtak előttem sorban az ábrák, végiggondoltam.

Nem a fegyverüket adom vissza, hanem az ép eszüket. Ilyesmire csak egy kívülálló szánhatja rá magát. A táborban töltött éjszaka nem volt haszon nélküli, mert ismeretséget kötöttem a poloskákkal. Amikor a hadnagy végre-valahára úgy ítélte meg, hogy kellőképpen felokosított, és látta, hogy már nem bírom tovább, elvezetett egy hatalmas csúrfélébe, amelyet egyetlen gyertya pislá fénye világított meg úgy-ahogy, és amelynek sarkában két tábori ágyat állítottak fel. Amint elfújtam a gyertyát, a poloskák előcsődültek lakmározni. Nem jöttem rá azonnal, hogy poloskával van dolgom, azt hittem, hogy egy rossz tréfamester viszketőporral hintette meg az ágyneműt. Egy ideig dűlt a harc az álmoság és a viszketés közt, de aztán a viszketés felülkerekedett, és megfutamtította az álmot. Meg akartam gyűjtani a gyertyát, de nem találtam gyufát; a csűr ablaknyílásán át besüvített a holdvilág lóporos szele, és észrevettem, hogy egy cserépkorsó van odakészítve az ágyam fejéhez egy szármolyra. Nagyot húztam belőle, aztán belemártottam a zsebkendőmet, és bevizeztem vele a galléromat, tüzelő homlokomat, csuklómat, és ha már úgyis kiszökött a szememből az álom, tapogatózva megkerestem az egyenruhám, és felöltöztem. Egy ideig fel-alá jártam a csűr előtt, úgy éreztem, meghaltam, most – testetlen szellemalak – súlytalanul lebegek, és ha az őrszem üzőbe venne, köddé válnék, magába szívna az éjszaka.

Néhány nap után megszoktam az áramhiányt, egy hét múlva hozzászoktam, hogy a csapból nem folyik a víz, a központban vesztglő tartálykocsiból kellett hordani, egy hónap múlva elfogadtam a kihívást, hogy az övezetben a katonai szaktanácsadás mellett más szolgálatot is teljesítek. A hálózaton elemzéseket adok le, mint valami haditudósító, de nemcsak a háborús, hanem a lélektani helyzetről is. A mesterségesen létrehozott terep a lehetséges együttélés mércéje lett a szükségmegoldások és a kényelmetlenség ellenére. Amennyire viszolyogtak azelőtt a lakók, hogy ebbe a kísértetfaluba összeköltöztessék őket, később már az okozott gondot a kéksapkásoknak, hogy a betelepülni szándékozókat visszatartsák, hiszen tapasztalatból tudták, milyen kilátástalanná válik az élet, amikor tízezrek zsúfolódnak össze egy lepusztult kis faluban. Az ideiglenesen kinevezett hadnaggyal kezdetből fogva úgy emlegettük: az összetartozás övezete. Katona létemre viszolyogtam a szokásos jelzőktől, amit gyakran lehetett sajtóban és rádióban hallani, és valójában nem is tudták rendesen kimondani, annyi felől érkeztek a nemzetközi kéksapkások. Megvolt a parancsnokságuk, nem akartam dirigálni nekik, hiszen ők is csak megfigyelőként teljesítettek szolgálatot. Leginkább azt hangoztatták, hogy demilitarizált, tehát a nemzetközi békeerők által ellenőrzött, de az övezeten kívül másutt nem valósult meg a fegyvermentesség. Az övezet

falukórháznak indult, eleinte a sebesülteket szállították ide az egyre távolodó hadszíntérről, aztán érkeztek menekült civilek, asszonyok és gyerekek is. Az egykori szemben álló felek árbcukát veszített hajók lettek, a békeerők jelentették a kapcsolatot a külvilággal. Csak külföldi újságírók jöhettek nagy ritkán be. Mások nem, mert tapasztalatból tudták, ha valamelyik csatafél tudósítója beteszi a lábát, csak uszítani fog. Másrészt a békeerők öngazolásképpen az övezetet előremutató példaként akarták mutogatni a szatellitadásokban, amely az ott élők cellája és szabadsága lett egyszerre. Bármelyiknek tekinthette ki-ki érzése szerint, az asztalon nyitva hagyott füzetbe egyre több sors került, menekülteké és hazatérőké. A felépült sebesültek egy idő után idegesen cigarettáztak az utcán, maguk sodorták maguk kerítette levelekből. Elmaradtak a követjárások. A nemzetközi szájalom egyre gyéribben csordogált, elő kellett teremteni a mindennapit. Akik végérvényesen földönfutókká váltak, csakhamar rakosgatni kezdtek romos fedelükön a cserepeket, mindegy, kinek a háza volt. Aki rá is szánta magát, félt elmenni, mert észak felől nem lankadtak a harcok, dél felé pedig sűrűn elaknásították a mezőt, gyakran előfordult, hogy egy-egy vad vagy elkóborolt háziállat arra tévedt, és felrobbant. Kelet felé nem volt érdemes megmászni a hegyet a kőomlás és a szakadékok miatt, nyugat felé vitt a békeerők útvonala, de útközben sápot húzott anélkül, hogy mártalócsapat, hogy másnak semmi esélye nem volt arra, hogy átverekedje magát a puskatusokon skalprovátkázó ellenségen. A békekatlanak, ahol élünk, rövidesen kialakult a maga hierarchiája. A kéksapkásaink szállították a segélycsomagokat, a műszereket, a gyógyszert, az ivóvizet; felügyelték a rendet, de ez mégsem jelentett nyomasztóan beszabályozott hatalomgyakorlást. Egyre többen érezhették lakónak és szabadnak magukat azok közül is, akik korábban sosem jártak erre. Ritkán akart elmenni valaki. Már ez a zöld pulóveres fiatalember sem, akinek az egyik lilanyomat láttán a következő epizód jutott az eszébe, mint aki a jövőbe látott.

A hadnagy és a Vicario testvérek négy óra körül jöttek be a kocsmába. Ilyenkor csak enivalót lehetett kapni, de Adriana adott nekik egy üveg pálinkát, nemcsak azért, mert kedvelte őket, hanem azért is, mert alaposan megfizették rabolt műszaki cikkekkel. Két hajásra kiitták az egész üveggel, de továbbra is úgy ültek ott, mint a faszentek. Szerintem merev részek voltak, már kerozinnal sem lehetett volna beindítani őket. Később levetették terepszínű kabátjukat, gondosan ráakasztották a szék támlájára, és még egy üveg pálinkát kértek. Az ingükön az izzadság rászáradt karikái, az arcukon másnapos szakáll, mintha egyenesen a hegyekből jöttek volna. A második üveg pálinkát már lassabban kortyolgatták ültő helyükben, miközben egyre csak a tér túlsó oldalát lesték, a csúcsíves ablakokat. Megkérdezték Adrianát, hogy látott-e fényt az ablakok mögött, mire ő azt felelte, hogy nem, és elcsodálkozott a kérdésem. A hátsó kijáraton surrantam az udvarba, akkor már tudtam, hogy egyedül kevés leszek.

Madámépek. Mind magukban akarnak élni. Nem bírhatott el ez a vidék ennyi magányosságot, ragályos betegségként terjedt a mától holnapig tartó szövetségek félszékében. A hadnagytól megkérdeztem másnap, hogy miért ragaszkodott hozzá annyira: „egy pszichológus is legyen az öt orvos között”, hiszen a háború egyik főszereplőjének is ez volt a civil hivatása, aztán valami más lett belőle, ez a tudás sokfelé kamatoztatható. Talán ugyanaz a fékje a jónak és a rossznak. Tegnap még a hadnagy is valaki más volt, mégsem tekinthetek a lelkébe, nem mutogathatok neki pillangókra hasonlító teszteket, meg kell lenni egymás mellett, mert nincs jobb recept. Úgy éreztem, már csak azt a munkát végezhetem ilyenkor, amit a döggesei szoktak, nem befolyásolhatom a tettek vitális részét, nem lehetek bírja mások lelkének. Hangosan viszont csak annyit mondtam:

Az életben maradáshoz a sürgős esetek szakemberei kellettek, most viszont ők unatkoznak. Nekem kell mindenkit meghallgatnom.

A hadnagy nem fűzött ehhez kommentárt, inkább kérdezett:

Milyennek képzelné az ideális övezetet?

Búvóhelynek képzelném.

A hadnagy meglepetten nézett John Lennon-szemüvege mögöl, aztán lassan elnevette magát, ahogyan Noé tette a vízözön után: itt nincsenek ártatlanok, még az áldozatok között sem.

Napokig az egyik ábra járt az eszemben, és azt mondogattam a két plátán között folyton magamnak magyarázva, „mindannyian kísérleti nyulak vagyunk, egy földi kontinens lakói, ahova múltjunktal együtt vándorolnak be az érkezők, ha kikiáltják önmagukat, kigyógyulhatnak a fegyverfóbiából”. Vagy nem. Vagy nem. Vagy nem. Másnap önként jött a fiatalember, anélkül, hogy küldönc hívta volna, ajtót nyitott, anélkül, hogy bekopogott volna a rendelőmbé, félretolta az elé helyezett ábrát. A zöld pulóvert a térdéig nyújtotta. Egy idő után oldódott a görcs, ami fékezte a beszédet. Elyűlt részletek ráncolódtak az arcán, és mesélni kezdte, hogyan történt. A csúcsíves ablakok mögött a könyvekből akkora tűz csapott fel, mintha a régi, ezeréves lapok már századok óta mind csak arra áhítottak volna, hogy meggyulladhassanak, és most végre tobzóda élveznék ősi vágyuk kielégülését. Úgy gondoltam, hogy majd könyvekkel mentem a könyveket: fölkaptam egy erősebb kötést, vastosabb lexikont, azt próbáltam fegyvernek használni, azzal próbáltam elfojtani az ellenséges elemet, de hiába csaptam a veretes fedéllel az égő könyvrakásra, csak újabb szikrákat kavartam vele; el akartam taposni ezeket a szikrákat, de ezzel is épp fordított eredményre jutottam, mert ekkor meg szenes pergamenfoszlányok röppentek fel, denevérként libegtek a levegőben, melyeket légzemű bajtársuk szövetségeseiként továbbküldött, gyűjtésük csak lángra az első kiadásokat, újabb és újabb lapok földi materiáját, aztán sodródjanak tovább, legyenek köztük modern regények is, alkossanak felhőt a város felett, hulljon sötét pernyehó az ég felé tekintő arcokra. Azon a napon, amikor a könyvek égtek, hőseik életre keltek a város különböző pontjain. Gregor Samsa és Swann, a léha műkedvelő jött velem szemben.

Don Corleone olyan volt, akár a többi járókelő, Rubasov pedig gyorsan óvóhelyet keresett magának. Alfred Matzerath sietősen rángatta végig fiát, Oscart a Kék-mecset hatszögletes kőlapokkal kirakott útján. Sherman McCoy a kuttyáját sétáltatta a Bašcaršiján, megállt a rézmadaras szökőkútmedence lépcsőjénél, hogy a kutya nyugodtan ihasson. Nem tűnt fel senkinek Störr és Kirketerp kapitány aranygombos egyenruhája sem. Az idegenek tarka leples karneválja beleveszett az újabb robbanások fojtogató kódébe. Hirtelen mindenki hiányzik nekem, akiktől meséltem, még Gustav Aschenbach és Robert Fährmel is, nevetségés. Soha senkinek nem mesélek el többé semmit. Mert ha elmesélem, mindenki hiányzik majd.

A félretolt, szíromléből nyomtatott ábrákat néztem, melyekre nem volt többé szükség, mert végül is pontosan azt váltották ki, amire számítottam. A történet kiszabadult belőle, mint egy szellem a palackból, és már sehogy sem lehetett visszagyömöszölni. Akkor, 1992-ben döntöttem el, hogy maradok, és megírom mindent. A könyvtár mellett lesz a helyem, melynek romjain egy új épül majd. Kétmillió könyvet kellett pótolni. Nyugdíjazásom után itt telepedtem le, otthonról hoztam el egy különös szerző művét, akit nálunk így neveznek: Chamberlain of the last prince of Transylvania.

A könyvtárbirodalom, az övezet hősei közé kerültem. A völgykatlan lett az otthonom. Ha nem tartanám magam regényhősnek, el sem meséltem volna, hogyan írtam meg a Letters from Sarajevo: Voices of a Besieged City című könyvem.

Kategoria: Mikes expressz
Denumire autor: Kontra Ferenc

Látó Szépirodalmi Folyóirat